

Varnir politikarar á LFÚ-fundi

Ongin átók sær at hjálpa 2500 fólkkum undan húsagangi

Politikararnir vilja helst sleppa undan at nerta við samtíðarskattalógina.

Avvísar ikki øðrum møguleikum, so sum lagaligari lestrarlán og afturgjalding, lagaligari figging til sethús, avdráttarskipan, útbúgvingarfrádrátti og enntá lestrarløn bleiv nevnd.

Men LFÚ fekk onki ítøkiligt lyfti. Ongin av teimum seks politisku oddamonnunum lovaði teimum 2.500 limunum í LFÚ at gera nakað fyri tey í Løgtinginum

Øll tey, sum fáa sær eina útbúgving, noyðast at finna seg í verri sømdum, tá samtíðarskatturin kemur.

Politikararnir eru í hvussu so er ikki hugaðir fyri at laga nýggju skattalógina soleiðis, at fólk í útbúgving ikki gerast verri

Orð: Hogni Djurhuus
Mynd: 14. Desember

fyrir eftir 1. apríl næsta ár.

Hesi vitan fóru tey yvir 200 fólkinum, sum vóru á pallborðsfundinum hjá LFÚ í Lærarskúlahøllini mánakvöldið, heim við.

I triggjar timar tosaðu teir seks politisku oddamennir í Føroyum aftur og fram um skattamál og royndu at skáka sær undan at taka støðu til tey ítøkiliga uppskotini, umboðini fyri LFÚ lögdu fram, tá fundurin byrjaði.

Hetta vóru uppskot, sum skula tryggja, at fólk, sum fara at lesa ella læra, ikki fara á húsagang, tá

tey fyrsta árið í vinnu bæði skula gjalda skatt, lestrarlán og festa búgv.

Politikararnir vænta ikki, avleiðingarnar verða so álvarslegar sum annað umboðið fyri LFÚ, Jógvan Mørkøre, greiddi frá.

Hann segði, at úrslitið verður tað, at bert tey, sum hava rik foreldur at hjálpa sær, hætta sær undir eina kostnaðarmikla útbúgving. Tað vil so aftur siga, at fleiri skula út á arbeiðsmarknaðin og arbeiðsloysið veksur. Og, sum fyrr, arbeiðsloysið hevur verið, rýma fólk av landinum. Og koma

kanska ikki aftur, tí húsaleigan er vorðin so høg. Hon verður høg, tí fleiri noyðast at leiga. Tey fáa ikki ráð at byggja undir samtíðarskattaskipanini.

Útbúgvingarkonto

Uppskotið hjá LFÚ, sum politikararnir blivu bidnir um at taka støðu til, inniheld eina útbúgvingarkonto: tær fyrstu 45.000 kr., fólk letur í skatti, skula setast á sperraða konto. Tá so fólk fer at lesa ella læra, fær tað hesar pengar aftur.

Fólk í útbúgving skula fáa útbúgvingarfrádrátt, sama sum pensionistar fáa, 9.500 kr., og eftir lokna útbúgving 17 mánaða skattafrælsi-/frádrátt svarandi til missin, skjeyt LFÚ upp.

Men hetta uppskotið vakti ikki størvegis lukku hjá politikarunum.

Tað skiltist á teimum, at teir eru ikki nógv fyri at gera broytingar í samtíðarskattalógini, sum jú longu er samtykt í Løgtinginum.

Hinvegin bleiv møguleikin rúmari afturgjalding av lestrarlánunum nevndur oftari enn eina ferð.

Ongin hevur tó spurt SU, um tann stovnurin gongur við til slíkt.

Nakrir vistu eisini á, at tað eru ikki bara fólk í útbúgving, sum nú fara at missa tað fyrsta skattafria árið. Øll, sum fyrstu ferð fara í vinnu, eisini arbeiðsfólk, skula gjalda skatt. Teir, sum hetta nevndu, gloymdu, at fólk í útbúgving eisini hava lestrarlán at gjalda aftur.

Politikararnir vistu eisini á, at skal okkurt broyast í skattalógini, so ber ikki til at skera øll yvir ein kamb.

Mestu viðgerðini fekk útbúgvingarkontoin. Her vóru politikararnir ójavnir á máli. Atli Dam ívaðist, tí hann helt, slík skipan fór at føra til privatisering av útbúgvingini. Pauli Ellefsen segði seg vera fyri allari uppsparing og Jógvan Sundstein var eisini fyri. Petur Reinert tordi onki at lova og Hilmar Kass og Adolf Hansen vóru imóti uppskotinum um útbúgvingarkonto.

Politikararnir royndu ikki so nógv at gera seg populerar á pallborðsfundinum hjá LFÚ. Kanska tí stóri parturin av fundarfólkunum hevur ikki valrætt.

Fleiri segdu bart út, at tað er í lagi, at fólk í útbúgving noyðist av við meira skatt, tá samtíðarskatturin kemur og fyrsta skattafria árið fellur burtur. Og ongin gav bindandi lyfti um nakað ítøkiligt fyri at lætta um hjá teimum.

Men LFÚ ætlaði ikki at lata teir sleppa so lætt. Tað eydnaðist at fáa allaruttan ein at taka undir við uppskotinum at seta eina nevnd at arbeiða viðari við málinum

Fólk í útbúgving:

— Vit noyðast av við 150 milliónir meira

Tað tóktist ikki, sum teir seks politikararnir við pallborðið blivu ovfarnir ella illa við, tá teir hoyrdu, at samtíðarskattaskipanin fer at gera nýútbúgv fólk millum 47.448 og 114.556 kr. verri fyri, tí tey m.a. missa tað skattafria fyrsta árið í vinnu.

Teir halda, hetta er rimiligt og í lagi.

Men tað er heldur ikki fyri at sleppa undan skatti, at landsfelagið hjá 2.500 fólkkum í útbúgving nú í 11. tíma roynir at fáa tey sum smíða lóginar at gera okkurt.

Tað er fyri at sleppa undan at fara á húsagang, tá bæði skattur og lestrarlán skula gjaldast samstundis, nú skotbraðið, tað fyrsta skattafria árið, fellur burtur.

— Tað einasta, vit ynskja, er at fáa aftur teir fyrirminur, vit missa, segði formaðurin í LFÚ, Mikkjal H. Jensen á pallborðsfundinum.

Nógvar milliónir

LFÚ heldur, at okkurt má

kunna gerast, tí felagið hevur roknað út, at fyrstu fimm-seks árinum við nýggju skattalógini, fær tað almenna millum 100 og 150 mill. kr. meira í skatti frá fólki, sum nú fáa sær eina útbúgving.

Politikararnir blivu spurdir, hvat teir ætlaðu, hesar milliónirnar skuldu brúkast til.

Adolf Hansen: Til tvungna uppsparing hjá tí almenna.

Jógvan Sundstein: Til at lækka skattaprosentið.

Atli Dam: Hava ríkiliga brúk fyri teimum, tá hugs-

að verður um, hvussu nógv tað kostar at útbúgva ein akademikara.

Petur Reinert hevði onki boð, men Pauli Ellefsen og Hilmar Kass svaraðu óbeinleiðis og segdu, at samanumtikið fer ikki at koma meira inn í skatti og øll sleppa lættari í skatti.

Hetta bætir tó ikki um akuttu støðuna hjá fólki í útbúgving.

— Hvát nyttar tað okkum nú, um vit fáa pengarnar aftur, tá vit eru 60, spurdi Jógvan Mørkøre.

Bjóðar politikarum í nevnd at tosa um skattin

Starvsnevndin hjá LFÚ fer nú at koya á fyri at fáa nevndina setta og at virka, segði formaðurin, Mikkjal H. Jensen, eftir pallborðsfundin mánakvöldið.

Nevndin, hann meinar við, er ein nevnd við umboðum fyri flokkarnar og LFÚ. Hendan nevnd skal viðgera tilfarið. LFÚ hevur fingið til vega um skattaligu støðuna hjá fólki í útbúgving, og koma við uppskotum um loysnir.

LFÚ kom við uppskotinum um hesa nevnd, tá fundurin mánakvöldið var um at enda.

Mikkjal H. Jensen spurdi teir seks politikararnar, um teirra flokkar vildu útnevna umboð í eina slíka nevnd. Allir svaraðu ja

uttan Hilmar Kass. Hann segði, at so skuldu vit hava minst tiggju nevndir av hesum slag, tí tað eru nógv slag av skattaborgarum.

Hinir lögdu ymiskar treytir við. M.a. segði Petur Reinert, at tjóðveldisflokkurin vildi vera við, um nevndin eisini skuldi viðgera og koma við uppskoti um útbúgvingarpolitikk.

Hóast LFÚ á pallborðsfundinum ikki fekk nakað ítøkiligt lyfti um broytingar, hava tey ikki mist vónina, segði Mikkjal H. Jensen eftir fundin. Eisini hann sum flestu hini fundarfólkini kundu hugsað sær, at politikararnir við pallborðið hildu seg meira til evnið.